

TISKOVÁ ZPRÁVA

V Kraji Vysočina přibily další kulturní památky

Telč, 15. října 2024

Selská usedlost v Borovnici u Jimramova, soubor objektů v areálu zámečku Petrkov a Žlutá vrata v Roštejnské oboře byly ve druhém a třetím čtvrtletí roku 2024 prohlášeny za kulturní památky.

Samostatně stojící **selská usedlost v Borovnici u Jimramova** vykazuje mimořádně vysoké architektonické a historické kvality a představuje pozoruhodnou ukázkou velkého vesnického stavení z druhé poloviny 19. století s uzavřeným dvorem a výrazně reprezentativním charakterem. Stavebně semknutý soubor s funkčním uspořádáním jednotlivých objektů se svým ojedinělým ztvárněním zcela vymyká tradiční venkovské zástavbě i obvyklým krajovým zvyklostem a ve venkovském prostředí nemá obdoby. Usedlost je unikátní zejména svým patrovým obytným domem s bohatě zdobenými neogotickými fasádami, které svou podobou odpovídají spíše malému zámečku než selské usedlosti. Pozoruhodné jsou i pavlače, které lemují nejen dvorní průčelí obytného domu, ale i dvorní průčelí dvoukřídlého hospodářského objektu. Ojedinělá je i samostatná buňka ohnivzdorné „trezorové“ místnosti, s železnými dveřmi s kukátkem a zamřížovaným oknem s železnými okenicemi.

„Selská usedlost č. p. 36 v Borovnici představuje velmi dobře dochovanou a památkově mimořádně hodnotnou ukázkou monumentálně koncipovaného zděného patrového vesnického stavení po polovině 19. století s čtyřstranným uzavřeným dvorem. Je cenným dokladem vývoje bydlení a dokumentuje život a způsob obživy majetnějšího hospodáře v oblasti Žďárských vrchů“, uvedl ředitel územního odborného pracoviště Národního památkového ústavu v Telči Libor Karásek.

Budova zámečku v Petrkově s parkem a zahradou byla prohlášena za kulturní památku rozhodnutím Ministerstva kultury ČR v roce 2009. Areál je neodmyslitelně spojený s životem a tvorbou grafika, básníka a překladatele Bohuslava Reynka a jeho ženy francouzské básničky Suzanne Renaud. Představuje také důležitý obraz historického vývoje a urbanistického utváření obce Petrkov. Letos byl doprohlášen soubor těchto objektů: hospodářská přístavba, chlěvy, sklep, studna a zahradní domek. Zajímavým objektem je např. původní altán v podobě malého zahradního

domku s dochovaným interiérem, který si uprostřed zahrady nechal postavit Bohuslav Reynek v roce 1919 a kde také tvořil.

„Nově prohlášený soubor staveb v Petrkově je nedílnou součástí celého areálu, jehož památkovou hodnotu tvoří přímý vztah k významnému českému básníku, překladateli, grafiku Bohuslavu Reynkovi“ konstatoval Karásek.

Celý areál je nyní ve správě Památníku národního písemnictví a vzniká v něm Česko-francouzské kulturní centrum.

Žlutá vrata v Roštejnské oboře

Bývalá panská Roštejnská obora byla založena majiteli telčského panství nejpozději ve druhé polovině 16. století kolem centrálně položeného původně strážního hradu Roštejna. Tradičně bývá její existence spojována s osobností Zachariáše z Hradce, jehož rozsáhlá zakladatelská a stavební činnost se výrazným způsobem vepsala do kulturní krajiny Telčska a ovlivnila její další vývoj na mnoho staletí.

Obora nebyla poznamenána žádnými stavebními ani zásadními terénními zásahy v období baroka od druhé poloviny 17. století do konce 18. století a zachovala si svůj přirozený ráz. Po roce 1945 však zanikla a obnovena byla až v roce 2006, ovšem ne ve své původní velikosti. Přípomínkou původního vjezdu do obory jsou tzv. **Žlutá vrata** („Řídelovská brána“), která byla součástí jejího ohrazení. Jedná se o dva zděné omítané pilíře, na jejichž vnitřní straně jsou zachována nároží s kovovými závěsy pro umístění dřevěných vrat. V severním pilíři se navíc dochoval jeden zazděný kamenný sloupek, který tak reprezentuje toto původní oplocení a je ukázkou historického kamenického řemesla.

„Žlutá vrata představují v lokalitě historického území Roštejnské obory jediný dochovaný autenticky situovaný architektonický prvek a dokládají historickou hranici obory tak, jak je zachycena na mapě z r. 1785“, doplnil Karásek.

*

*

*

Kromě téměř 3000 nemovitých kulturních památek, z toho 16 národních kulturních památek, se na území Kraje Vysočina nacházejí 3 městské a 3 vesnické památkové rezervace, 22 městských a 5 vesnických památkových zón a 1 krajinná památková zóna. Na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO jsou zapsány: Telč-historické jádro města, Zelená hora-poutní kostel sv. Jana Nepomuckého, Třebíč-soubor židovské čtvrti, židovského hřbitova a baziliky sv. Prokopa, což znamená, že Kraj Vysočina se může pyšnit nejvyšším počtem památek UNESCO v rámci ČR (celkem 3).

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Telči, je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Jeho úkolem je naplňovat v Kraji Vysočina poslání odborné instituce památkové péče dané zákonem o státní památkové péči, např. zpracovávat odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, poskytovat konzultace a odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při jejich obnovách a sledovat stav památkového fondu na území kraje. Pracoviště v Telči také zpracovává návrhy na prohlášení věcí či objektů za kulturní památky a podílí se následně na jejich

evidenci. Spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií a dalších odborných podkladů ke kulturním památkám, vede veřejně přístupnou knihovnu, organizuje cyklus přednášek Rodinné stříbro – Památky kolem nás a provádí archeologické průzkumy.

Kontakt:

Ing. Marie Fuňáková, oddělení evidence památek a IS, NPÚ ÚOP v Telči, mobil: 778 750 068, e-mail:

funakova.marie@npu.cz

Ing. arch. Martina Gregorová, oddělení evidence památek a IS, NPÚ ÚOP v Telči, mobil: 602 690 287, e-mail:

gregorova.martina@npu.cz

Ilona Ampapová, prezentace a práce s veřejností, NPÚ ÚOP v Telči, mobil: 724 663 511, e-mail:

ampapova.ilona@npu.cz
